

her tillade mig at bemærke, at det er af stor Betydning, ved Anlæg af saadanne Etablissementer, at Strømforsholdene tages under Overveielse, og at der tages Hensyn til Terrainet. Hr. Andersens reducerede Plan vilde skaffe et Areal af 1 Million Qvadrat-Alen Land, ved dybt Vand, hvorimod den af Havneraadets fremlagte Plan kun vilde give 309,000 Qvadrat-Alen saadant Land, hvormed man ikke kan gjøre ret meget. Endelig lægges de væsentligste Industriankæg i den Andersenske Plan over paa Amagerfiden, medens de efter Havneraadets Plan lægges paa den anden Side; men da Kjøbenhavn udvider sig i vestlig Retning, vil det ikke være gavnligt at faae disse Etablissementer for nær ind til Hjertet af Byen.

Hvad nu vort foreliggende Forslag angaaer, er det, som sagt, dets Hensigt endnu i den ellefte Time at redde Kallebodprojectet og at formaae den høitærede Indenrigsminister til at forhandle med Mr. Murray og Grosferer Andersen om, hvorledes disse to Planer gribe ind i hinanden, og lade Havneraadet gaae sin Gang med sin Plan til at grave ned i Kalleboderne. Men lad der fremfor Alt stee en Forhandling med de Mænd, som oprindelig have sat sig det Maal at tilveiebringe en ordnet Plan for Arbeidet i Kalleboderne, og lad der blive gjort dem det Spørgsmaal, om der kan arbeides paa den Maade, Havneraadet tilsigter, uden at Kallebodprojectet præjudiceres; thi i bekræftende Fald ville de af Havneraadet foreslaaede Arbeider være en Begyndelse til det større Project med Kallebodstrand. Lad saa i Guds Navn den Sag vare saalænge, man anseer for uødent; man har saa dog en Begyndelse derpaa, og har faaet den væsentlig fremmet, hvorimod man ved i dette Øieblik at tage en Plan, som man ikke er sikker paa at kunne bringe i Forbindelse med den større, kan risiquere at flaae hele Kallebodstrandsprojectet ihjel, hvilket man maaskee vil komme til at angre om meget kort Tid. De 4000 Rd., som Forslagsstillerne have tilladt sig at foreslaae opførte paa Finantsloven, ere altsaa ikke bestemte til at tilveiebringe en Plan for Kallebodstrandsarbeiderne, thi der vil denne Sum ingenlunde flaae til, men den skal gjøre det muligt at anmode Mr. Murray

om at komme her til Kjøbenhavn og forhandle med Ministeriet om, hvorledes disse Planer gribe ind i hinanden, samt tilveiebringe en Plan for den Deel af Arbeiderne, hvorved Havneraadets Plan staaer i Forbindelse med den anden, hvilket vistnok vil kunne udføres for den nævnte Sum, muligens endog for en noget mindre. Dermed skal jeg tillade mig at anbefale dette Forslag til det ærede Things Vedtagelse.

J. Nee: I Forening med tre ærede Medlemmer har jeg tilladt mig at stille det Endringsforslag, som nylig er blevet motiveret af det ærede sagkyndige Medlem for Kjøbenhavns 9de Valgkreds (Luzen). Da jeg i alt Væsentligt kan slutte mig til, hvad han har sagt, og kun er uenig med ham i enkelte mindre væsentlige Punkter, skal jeg indskrænke mig til at fremkomme med et Par fragmentariske Bemærkninger. Det er min Overbeviisning, at hvis Resterne af det forudmægtige danske Rige skulle kunne vente at bestaae som selvstændig Stat, saa er det nødvendigt af al Kraft at virke for vor indre Udvikling, og et Blik paa Kortet vil vistnok vise, at vi ikke paa nogen virksommere Maade kunne virke for denne end ved at forbedre vore Havne; det er ogsaa det Middel, som andre Søstater og specielt England have brugt, for at bringe deres Udvikling saa mægtig frem, som de have gjort. Destoværre troer jeg efter det Kjendskab, jeg har til de danske Havne, og det, jeg har forskaffet mig til de fremmede, at kunne sige, at vore Havne i det Hele taget ikke befindes i den østeligste Tilstand, ja, at vi staae meget tilbage i saa Henseende, og det endog for de fleste andre Lande. Det er saameget mere beklageligt, som Naturen har gjort saare meget for os i deene Retning. De fleste Søstæder i Danmark have af Naturen gode Havne, men uagtet jeg ganske vist er enig i, at der er gjort afskilligt Gavnligt især i de senere Aar for at forbedre flere af vore Havne, er dog Kunsten ikke i tilstrækkelig Grad kommen Naturen til Hjælp. For ingen Plads i Danmark og maaskee kun for saa i hele Verden har Naturen imidlertid gjort saameget som for Kjøbenhavn i denne Henseende. Det er vistnok Amagers Beliggenhed til Sjælland, der